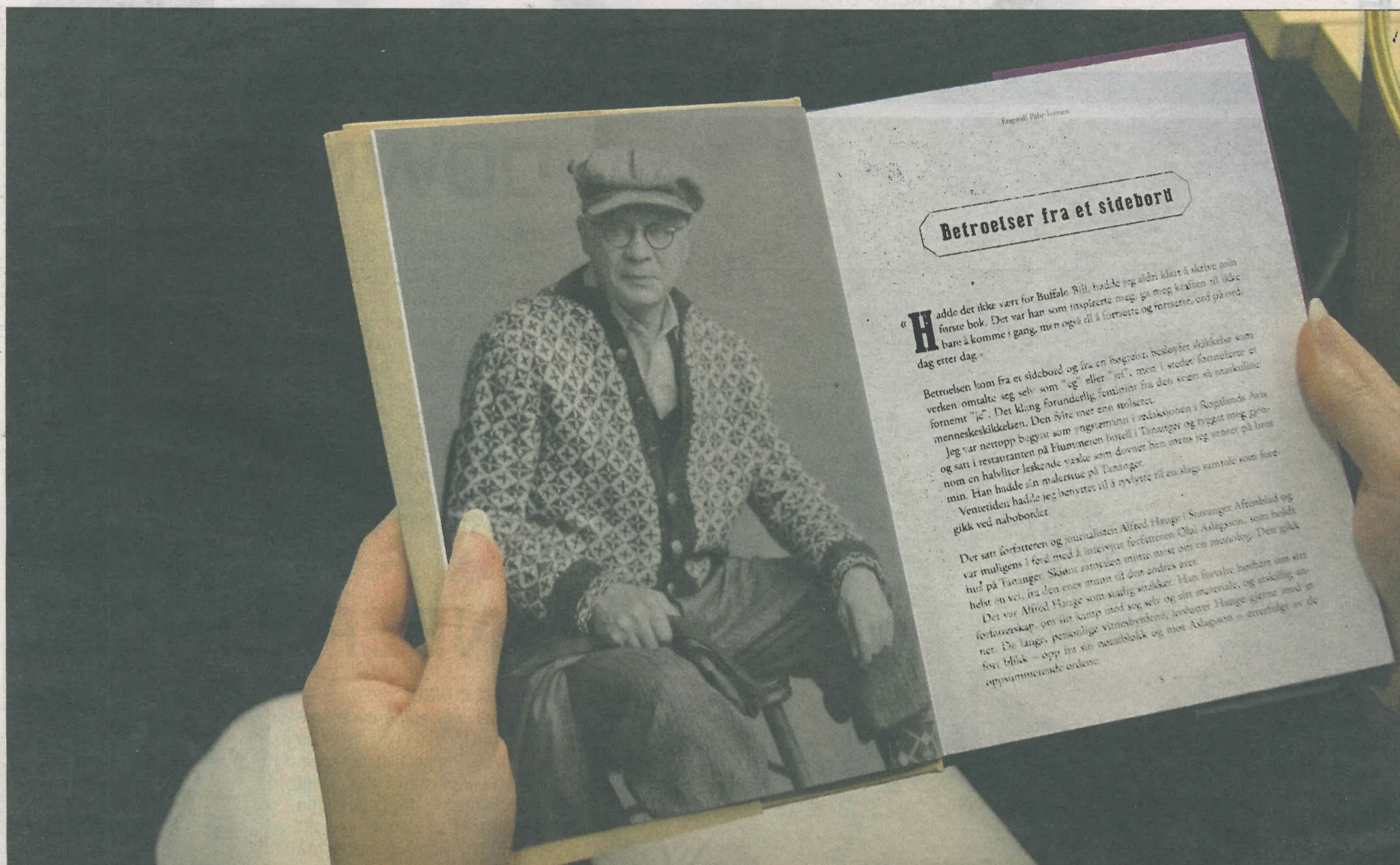

En bok om en historieforteller

Det var etter at Engwall Pahr-Iversen overhørte Olai Aslagsson prate om «Buffalo Bill», at boken om ham ble til. Pahr-Iversen mener flere i Norge bør få kjennskap til forfatteren, som sannsynligvis er den best kjente tanangerbu i utlandet gjennom tidene.

En fascinasjon for «Buffalo Bill» fra ville vesten, førte til bok om forfatteren Olai Aslagsson.

SILJE FOSS-LANGELAND • tekst og foto
silje@solbladet.no

– Det begynte med at jeg overhørte en samtale mellom Olai Aslagsson og Alfred Hauge fra Stavanger Aftenblad. Da jeg hørte at Olai snakket om Buffalo Bill, som var min store barndomshelt, ble jeg veldig interessert, sier forfatter Engwall Pahr-Iversen.

En bok om Olai Aslagsson

Det var en ung Pahr-Iversen i 20-årene som den gang overhørte samtalen. Etterpå oppsøkte han Aslagsson i Tananger for å høre mer om bøffeljegeren, Buffalo Bill. Den gang visste han ikke at alle historiene, om eventyr i Amerika og Buffalo Bill, til slutt skulle bli en bok om mannen som fortalte alt, nemlig Olai Aslagsson.

– Da jeg møtte Olai var han 79 år gammel. Han var en interessant fyr og gjennom rundt fem år hadde vi mange dype samtaler, så boken har på en måte modnet og blitt til over tid, forklarer Pahr-Iversen.

Pahr-Iversen er utdannet journalist, i tillegg til at han har forelest og skrevet en rekke

bøker. Nå er han altså aktuell med boken «Balladen om Buffalo Bill og Olai Aslagsson».

Buffalo Bill som inspirasjon

Olai Aslagsson ble født i Stavanger i 1885. Som 19-åring dro han til Amerika hvor han blant annet jobbet som smed, sjømann og gullgraver. Aslagsson er likevel mest kjent som forfatter, og har gitt ut flere bøker i utlandet, enn hjemme i Norge. Han fikk også kjennskap til Buffalo Bill, som ble utgangspunktet for hans liv som skribent. På slutten av 1920-tallet flyttet Aslagsson tilbake fra USA, og bosatte seg i Tananger.

– Han er mer kjent blant annet i USA, Tyskland og Polen, enn på hjemmebane. Jeg synes han fortjener anerkjennelse her i Norge også, og denne boken er et slags bidrag til det fra meg, sier Pahr-Iversen.

Aslagsson er sannsynligvis den tanangerbu som gjennom tidene er best kjent i utlandet, ifølge Kystkultursamlingen i Tananger.

– Jeg synes det var helt fantastisk å få høre alle de eksotiske historiene hans, og jeg tror han synes det var kjekt at noen ville høre på også, selv om han kanskje synes jeg var litt forunderlig, sier Pahr-Iversen.

– En fornøyelse å møte ham

Pahr-Iversen forklarer at til

tross for at Aslagsson gjorde suksess i utlandet, er det svært få som kjenner til ham her til lands.

– Olai var en frodig og faglig fyr, men samtidig beskjeden. I bøkene sine skrev han om det han selv hadde opplevd, som villmark og dyr. Han skrev like enkelt som han snakket, forklarer han.

Hva betyr Olai Aslagsson for deg, etter alle disse årene?

– Jeg har jobbet som journalist i 50 år og har møtt mange rare personligheter, så jeg vet ikke om han skiller seg ut. Likevel var han en veldig interessant person, og det var en fornøyelse å møte Olai Aslagsson, sier Pahr-Iversen.

Leseplikt

Ifølge Pahr-Iversen er boken mer en fortelling om Aslagsson, enn det er en biografi.

– Boken handler om en mann som stod stødig i det litterære landskapet, sier han.

Aslagsson var en stor og kraftig mann, ifølge Pahr-Iversen, og i kontrast til dette snakket han med en pen og gammel Stavangerdialekt. I januar neste år ville han blitt 130 år gammel.

– Det har vært en veldig kjekk bok å skrive. Personlig synes jeg den burde innføres som leseplikt, for det har virkelig blitt en bok verdt å lese, avslutter Pahr-Iversen.

Utdrag fra boken «Balladen om Buffalo Bill og Olai Aslagsson»

«Min belt var alltid Buffalo Bill. Han både slåss mot indianere og ble venner med dem. Det var heller ingen som kunne måle sig med Bill som bøffeljeger. Fra barnsben var han en av de beste skytterne på prærien.

Buffalo Bill kunne for eksempel håndtere med dødelig sikkerhet en revolver i hver hånd, og var også en mester med geværet. At han også var en belest mann viste seg ved at han kalte geværet sitt for Lucretia Borgia – etter den italienske eventyrersken – og besten sin for Brigham – etter mormonerpresten.

Det ble skrevet om Buffalo Bill at han i det halvannet år som han var jeger for Union Pacific-banen, skjøt gjennomsnittlig åtte bøfler hver eneste dag. Totalt skal han ha drept 4.280 bøfler i sin jegeretid.

Bøffeljakten var langt fra farefri. Bøflene forsvarte kalvene sine til det ytterste, og styrtet derfor løs på jegeren i blindt raseri, så snart de fikk øye på ham. Bare en god hest, et sikkert øye og en hånd som aldri skalv, kunne i slike stunder berge den jegeren som ble angrepet.

Det er underlig i dag – så mange år senere – å tenke på min barndoms opptatthet av det ville vesten. Den har egentlig fulgt meg

gjennom hele livet.

Jeg var nok i barndommen like vill og lekelysten som de andre guttene i gaten, men straks trangen til å skrive kom over meg, måtte jeg bare gå hjem – selv fra den morsomste eller mest spennende leken.

Siden den tid har jeg holdt på med skrivning. Ofte har det riktignok vært med lange mellomrom. Jeg var i mange år alltid tvunget til å gjøre mye annet arbeid enn bare å kunne konsentrere meg om skrivningen. Å konsentrere meg fullt ut om skrivning var en luksus det gikk lenge før jeg kunne unne meg...

Da jeg debuterte med «Under præriens himmel» i 1918, ble jeg spurt av en medarbeider i den norsk-amerikanske avisen «Scandia» i Chicago om jeg noen gang tidligere hadde forsøkt å få gitt ut en bok.

Svaret mitt var som sant var at jeg aldri hadde forsøkt å skrive en hel bok. Jeg hadde riktignok skrevet en del små fortellinger under forfatternavnet Abrahamsen, også et og annet dårlig dikt. Men en hel bok hadde jeg aldri prøvet på å få gitt ut tidligere».

(Olai Aslagsson)